

функціонування інноваційно-інвестиційного механізму в економіці. Інновації задіють фактори інтенсифікації виробництва, створюють заділ для зростання ВВП країни, відводять країну від зарубіжної технологічної залежності, а також знижує залежність від сировинного експорту [2].

У сучасних умовах інноваційний тип розвитку галузей економіки України стає гострою необхідністю. Галузевий аспект у даному процесі розглядається як найважливіша складова переходу до інноваційного типу розвитку регіонів та всієї держави. У зв'язку з цим не тільки зростає роль інвестицій, але і трансформується їх спрямованість у створення інноваційних технологій, технічних засобів нового покоління, формування інтелектуальних трудових ресурсів, розвиток відповідної інноваційної інфраструктури. Ці обставини зумовили необхідність виявлення специфіки інвестиційного забезпечення розвитку будівельних організацій, обґрунтування механізмів і трансформації напрямків фінансових вкладень в інноваційний розвиток будівельних підприємств для досягнення достатньої конкурентоспроможності будівельної продукції. Аналіз наукової літератури дозволив нам зробити висновок про те, що багато авторів досліджують інноваційне інвестування як важливий наслідок активного формування конкурентних ринкових переваг, не приділяючи належної уваги вивченню теоретичних підходів до визначення сутнісних характеристик інноваційного інвестування як процесу тісно взаємозалежних кількісних і якісних перетворень, в результаті яких виникає новий стан економічної системи, змінюється її склад і структура. Дослідження взаємозв'язків між інноваційною, інвестиційною та виробничо-господарською діяльністю будівельних підприємств є одним з найважливіших етапів ефективного управління їх економічним розвитком. Зміна умов господарювання, повільне формування системи механізмів державного управління галузями економіки, домінування старих схем прийняття рішень позначилися на ефективності виробництва підприємств будівельного комплексу, породили негативні тенденції, у тому числі різке зниження обсягів виробництва будівельної продукції, зростання заборгованості та спад інноваційної активності.

Система інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності будівельних організацій повинна являти собою форму реалізації інвестиційної стратегії. Можна виділити три види інвестиційної стратегії для організацій будівельного комплексу: стратегія інноваційного оновлення, що полягає у інвестуванні у створення нової продукції, технологій виробничого процесу, новітніх технологій управління; стратегія довгострокового росту капіталу, що полягає у інвестуванні у створення нового виду бізнесу з ціллю максимізації прибутку власників у майбутньому від приросту капіталу; стратегія збільшення інвестиційного потенціалу, що полягає у інвестуванні в різноманітні сфери та об'єкти відповідно до цілей програм соціально-економічного розвитку підприємств, при якому забезпечується гарантований рівень інвестиційного доходу. З урахуванням вище викладеного може бути запропоновано загальна схема інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності будівельної організації. Таким чином, основним фактором, який стримує інноваційно-інвестиційну діяльність будівельних організацій є відсутність достатніх коштів фінансування. Це багато в чому обумовлено низькою зацікавленістю суб'єктів господарювання в інвестуванні капіталу в інновації. Ситуація значно ускладнюється відсутністю господарського механізму інвестування масштабних техніко-технологічних змін.

Література: 1. Постанова Верховної Ради України від 13 липня 1999 року N 916-XIV. 2. Зоз Р. А. Развитие институтов инновационного инвестирования в России. дисс. канд.экон.наук. Санкт-Петербург, 2009. - 177 с.

*Мухін Д.І.,
студент 5 курсу кафедри економіки підприємства ДонНТУ,
м. Донецьк, Україна*

ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ ПОДОЛАННЯ

На сьогоднішній день однією з найважливіших галузей спеціалізації України, що забезпечує їй участь в міжнародному розподілі праці, є металургійна промисловість.

Продукція української металургії складає вагому частку на світових ринках, але нинішній техніко-технологічний рівень виробництва є застарілим та дуже матеріалоемним у порівнянні з

провідними країнами світу – виробниками металургійної продукції. Саме тому, зараз одним з найважливіших завдань розвитку металургії України є поліпшення її конкурентних позицій на світових ринках шляхом системних інноваційних зрушень у технологічному ланцюзі та побудова ефективної системи управління інноваційною діяльністю металургійних підприємств. Різним аспектам діяльності металургійних підприємств присвячено низку робіт вітчизняних і зарубіжних економістів, таких як: Аптекар С., Долгоруков Ю., Федулова Л., Лосев А., Єфименко Г., Налча Г., Бандуров В., Юзов В., Феофанова І., Осипов В. та інші. Однак в проведених дослідженнях не надано достатньої уваги сучасним аспектам розвитку металургійних підприємств та ролі галузі в національній економіці. Металургійний комплекс є базовою галуззю економіки України, оскільки забезпечує понад 25 % промислового виробництва і 34 % загального експорту товарів. Після падіння обсягів виробництва у металургійній галузі у 2008-2009 рр. на 12,3 % і 26,7 %, відповідно, посткризовий період характеризувався відновленням зростання на рівні 12,2 % у 2010 р. і 8,9 % - у 2011 р., проте за підсумками 2011 р. докризових показників виробництва за усіма основними видами металопродукції ще не досягнуто (табл. 1).

Табл.1

Обсяги виробництва основних видів металопродукції, млн. тон

Найменування видів продукції	2007	2008	2009	2010	2011
Сталь з напівфабрикатами	43,7	38,2	30,3	33,3	35,5
Чавун	35,6	31,0	25,7	27,4	28,9
Прокат готовий чорних металів	24,5	20,5	16,1	17,6	19,5
Труби та профілі пустотілі	2,8	2,5	1,7	1,9	2,2
Феросплави	2,0	1,7	1,2	1,7	1,2

Слід відмітити, що в останні роки суттєво зросли обсяги внутрішнього споживання металопродукції: у 2010 р. – на 50% проти 2009 р., у 2011 р. – на 36 % (табл. 2). Це стало можливим завдяки позитивній динаміці виробництва у галузях економіки – споживачах металопродукції та збільшенню обсягів державних інвестицій в інфраструктурні проекти, що розширило попит на продукцію металургії.

Табл.2

Динаміка внутрішнього ринку металопродукції в Україні за 2007-2011 рр.

	2007	2008	2009	2010	2011
Обсяги реалізації вітчизняної металопродукції, млрд. грн.	141,0	177,1	127,4	179,2	232,8
В т.ч. експорт, млрд. грн.	99,3	139,5	95,0	131,9	170,1
Внутрішнє споживання					
Загальний обсяг (власна продукція плюс імпорт), млрд. грн./ % до попереднього року	58,2/13 6	62,5/10 7	46,4/74	69,5/150	94,3/1 36
Вітчизняна продукція, млрд. грн.	41,7	37,6	32,9	47,3	62,7
% вітчизняної продукції у загальному обсязі внутрішнього споживання	71,7	60,2	70,9	68,1	66,5
Імпортована продукція, млрд. грн.	16,5	24,9	13,5	22,2	31,6
% імпорту в загальному обсязі внутрішнього споживання	28,3	39,8	29,1	31,9	33,5

При цьому темпи внутрішнього споживання вітчизняної металопродукції значно відстають від темпів надходження імпорту: за 2007-2011 р. обсяг вітчизняного виробництва збільшився у ватісному вигляді в 1,6 рази, тоді як імпортована продукція зросла у 2 рази [1]. Про негаразди в галузі та негайну потребу в пришвидшенні модернізаційних зрушень у металургійному виробництві в Україні свідчить низка проблем: висока енергоємність виробництва, неефективне споживання енергоресурсів; відсутність інноваційних зрушень, занепад галузевої науки; високий ступінь зношеності основних фондів (до 70-80 %); скорочення іноземного інвестування галузі; неефективне використання виробничих потужностей; низький рівень продуктивності праці; зростаючі екологічні проблеми [2].

Враховуючи те, що в найближчій перспективі розвиток металургійної галузі в Україні відбуватиметься під впливом дії світових тенденцій негативного характеру: уповільнення

зростання світової економіки; введення за кордоном нових виробничих потужностей виплавки сталі; зростання конкуренції серед виробників залізорудної сировини тощо; необхідно створити ефективні механізми, що сприятимуть підвищенню конкурентоздатності та покращенню стану потужностей вітчизняних металургійних підприємств та дозволять закласти підвалини для прискореного розвитку процесів оновлення підприємств та освоєння нових видів продукції.

Про наявність досвіду здійснення певних модернізаційних зрушень у металургійній галузі України свідчать результати виконання Державної програми розвитку та реформування гірничо-металургійного комплексу до 2011 р. - досягнення позитивних зрушень у реструктуризації сталеплавильного виробництва. За період з 2003 – 2011 рр. у загальному обсязі виробництва сталі частка виплавки киснево-конверторної сталі збільшилась з 49,8 % до 68,7 %, електросталі – з 2,8 % до 5,9 %, а частка мартенівського виробництва скоротилась з 47,4 % до 25,4 % [1]. Перспективи модернізації металургійної галузі України пов'язані з впровадженням сучасних технологій, розвитком внутрішнього ринку металів та стимулюванням імпортозаміщення, зменшенням енергоємності виробництв, удосконаленням державного регулювання, що потребує змін у законодавчій базі, яка буде сприяти притоку вітчизняних та зарубіжних інвестицій, кредитуванню підприємств та більш гнучкому оподаткуванню, інтенсифікації процесів оновлення шляхом зниження мита на обладнання та комплектуючі деталі, які ввозяться з-за кордону для підприємств чорної металургії. Формування системи податкових пільг для компаній повинно сприяти підвищенню ефективності виробництва. Заходи такого рівня необхідно впроваджувати на рівні національної економіки в рамках створення системних механізмів підтримки вітчизняного виробництва та споживачів.

Формування ефективних важелів розвитку підприємств та сприяння впровадженню інновацій на металургійних підприємствах безпосередньо пов'язане з інноваційною політикою на рівні держави. Порівняльний аналіз тенденцій інноваційного розвитку світової та вітчизняної металургії вказує на істотні відмінності в темпах і характері інноваційної діяльності в Україні та за кордоном. Враховуючи необхідність модернізації та реконструкції металургійних заводів, слід розглядати можливість системного залучення коштів, з детальним вивченням потреб споживачів металопродукції в країні, що забезпечить розвиток інших галузей та підвищити рівень використання галузевого ресурсного потенціалу та його інноваційну орієнтацію. Покращення ситуації в галузі можливе за рахунок створення дієвих механізмів, що складаються з організаційних та економічних заходів, які забезпечать організаційні аспекти діяльності та одночасно зможуть зацікавити суб'єкти господарювання в отриманні нової більш якісної продукції, покращити ефективність діяльності підприємств чорної металургії, розвиток інноваційної активності та покращення її результатів. Таким чином, для подолання проблем, забезпечення стійкого економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності виробленої продукції в металургійній галузі, необхідно реалізувати комплекс заходів, які на рівні держави передбачають оновлення виробничого потенціалу, покращенню його використання, застосуванню новітніх технологій, зниженню споживання ресурсів, підвищенню рівня попиту на металопродукцію в країні, зокрема продукцію інноваційного характеру тощо. В свою чергу, саме підприємство в процесі інноваційної діяльності може підвищити ефективність роботи лише чітко орієнтуючись на власні конкурентні переваги та керуючись повним урахуванням впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Література: 1. Дані ДП “Держзовнішінформ” // Товарний монітор. Кон’юнктура. - № 20. – 07.06.2012.
2. Чирва Р. У світовому рейтингу Україна пасе задніх // Р. Чирва. - Профспілкові вісті. – 8.07.2011.- [Електронний ресурс] - <http://www.psv.org.ua/arts/suspilstvo/view-432.html>.

Романчук О.М.,
аспірантка кафедри менеджменту ЗЕД ЖНАЕУ,
м. Житомир, Україна

ІННОВАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ

На сучасному етапі розвитку сільськогосподарське виробництво з економічної і екологічної точки зору досягло такого стану, що об'єктивно обумовлює необхідність